

На черговому засіданні Президії НАН України 1 квітня 2015 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили доповідь голови Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України академіка НАН України А.Г.Наумовця про підсумки діяльності Секції у 2009-2014 роках.

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, директор Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України член-кореспондент НАН України В.І.Гриценко, академік-секретар Відділення механіки НАН України, директор Інституту геотехнічної механіки ім.М.С.Полякова НАН України академік НАН України А.Ф.Булат, академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України академік НАН України В.М.Локтєв, академік-секретар Відділення наук про Землю, директор Науково-інженерного центру радіогідроекологічних полігонних досліджень НАН України академік НАН України В.М.Шестопалов, заступник директора Інституту проблем матеріалознавства ім.І.М.Францевича НАН України член-кореспондент НАН України А.В.Рагуля.

Президія НАН України відзначила, що у заслуханій доповіді та виступах в її обговоренні окреслено широкий спектр питань діяльності Секції за звітний період, засвідчено високий рівень фундаментальних та прикладних результатів досліджень.

Так, участь у підготовці та проведенні експериментів на Великому адронному колайдері Європейського центру ядерних досліджень дозволила вченим Академії стати співавторами встановлення існування бозона Хіггса – одного з найвидатніших наукових відкриттів останнього часу, яке дозволило підтвердити Стандартну Модель фізики елементарних частинок.

Заслуговують на увагу результати теоретичних досліджень нового перспективного матеріалу – графену, які згодом було підтверджено у експериментальних роботах Нобелівських лауреатів А.Гейма і К.Новосьолова.

Зазначені приклади свідчать, що, незважаючи на залишковий принцип фінансування науки в Україні, ученим НАН України в окремих наукових напрямках вдавалося працювати на високому світовому рівні.

Певних успіхів установам Секції вдалося досягти у сфері прикладних досліджень та впровадженні отриманих результатів. Це, в першу чергу, розробки для енергетики, в тому числі ядерної, а також для гірничо-металургійного комплексу, авіабудування, ракетно-космічної галузі, медицини.

За останні роки вчені Секції також суттєво розвинули діяльність щодо розроблення та впровадження нанотехнологій і наноматеріалів.

Зазначалося, що такі успіхи в окремих напрямках завдячують використанню програмно-цільового підходу у формуванні тематики установ Секції, конкурсу інноваційних проектів, а також співпраці з великими промисловими підприємствами.

Разом з тим загальний рівень впровадження отриманих результатів установами Секції, як і в цілому по Академії, може і має бути кращим. Про це свідчить насамперед те, що частка надходжень установ Секції від виконання господарчих договорів у загальних обсягах фінансування в 2014 році склала лише близько 11%. Найнижчий потенціал у цій діяльності зафіксовано у відділеннях фізики і астрономії (3,6%) та наук про Землю (3,3%).

Потребує значного покращення робота із залучення молоді до наукових досліджень.

Було наголошено, що серед головних завдань Секції на наступний період – в першу чергу активізація участі установ у забезпеченні обороноздатності і безпеки держави, зокрема у реалізації цільової програми Академії з цього напрямку.

Також необхідно забезпечити широку участь установ Секції у Рамковій програмі ЄС з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020». Згідно з угодою про асоційовану участь України у програмі, підписаною минулого тижня, з'явилася можливість безпосередньо подавати заявки на конкурси в рамках цієї програми, а не через європейських партнерів, як було раніше.

В цілому Президія НАН України позитивно оцінила роботу Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України у 2009-2014 роках та ухвалила відповідний проект постанови.

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про присвоєння звання «Почесний доктор Національної академії наук України» президенту Австрійської академії наук Антону Цайлінгеру; про організацію ІХ Всеукраїнського фестивалю науки; про українсько-німецький семінар «Визначення підходів для оцінювання ефективності наукової діяльності НАН України»; про відзначення 75-річчя від дня заснування Інституту гідробіології НАН України та представлення до нагородження відзнаками Верховної Ради України його працівників; про віднесення наукового об'єкта «Археологічні фонди з історії та культури стародавнього населення Прикарпаття і Волині Інституту українознавства ім.І.Крип'якевича НАН України (м.Львів)» до таких, що становлять національне надбання; про відзначення 100-річчя від дня народження академіка НАН України П.Т.Тронька; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України